

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkey, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191). Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22, Pg. Nr. 191).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

BRNO (K. Ú. BYSTRC, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Prádelna“, parc. č. 5000/2 a 5010. Novověk. Park (?).
Záchranný výzkum.

V roce 2015 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 5000/2 a 5010 v souvislosti s budováním nové sedimentační nádrže v údolí potoka Veverka. Předmětná nádrž byla situována do prostoru podmáčené louky při pravém břehu uvedeného potoka asi 300 m jižně od předhradí hradu Veveří. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-17 určena bodem o souřadnicích 461:267 mm od Z:J s. č.

Při těžbě zátopy byly místy zjištěny navážky obsahující početné zlomky novověké keramiky a stavebního materiálu, které s největší pravděpodobností pochází z hradu Veveří. Patrně je lze dát do souvislosti s parkovými úpravami tohoto prostoru, zachycenými na indikační skice z roku 1870.

Michal Přichystal

Resumé

Brno (Kat. Bystrc, Bez. Brno-město), „Prádelna“, Parz. Nr. 5000/2 und 5010. Neuzeit. Park (?). Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Na úzké“. Raný středověk. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body X=-598292 Y=-1163754, X=-598285 Y=-1163796, X=-598355 Y=-1163802, X=-598357 Y=-1163770.

V průběhu dubna a května 2015 proběhl na k. ú. Horní Heršpice v trati (dle katastrální mapy) „Na úzké“ v nadmořské výšce cca 208 m (č. poz. 204/24) záchranný archeologický výzkum, jenž doložil kromě žárového pohřebiště velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí (viz lokalita Brno; k. ú. Horní Heršpice v oddílu Doba bronzová v prvním čísle tohoto ročníku) také 6 hrobů patřících ranému středověku. Na některých místech stavbou dotčené plochy byly lokalizovány tmavé struktury, které se ovšem svým charakterem, texturou a absencí materiálu zcela nepodobaly klasickým objektům. V západní části pozemku byla mechanicky vyhloubena sonda ke zjištění vzniku těchto struktur.

Raný středověk je na lokalitě zastoupen 6 hroby. Jedná se o pohřby celkem 6 jedinců, různého stáří, v natažené poloze na zádech, hlavou k západu a prakticky bez milodarů (H802 obsahoval železný nožník). Jedinou výjimkou byl hrob H803, orientován opačně, tj. hlavou k východu. Z hlediska dochovaných milodarů se jedná o pohřeb bohatého jedince, který obsahoval bronzové šperky (prsten, náušnici) a železný nůž/dýku.

Sonda provedená za účelem interpretace tmavých struktur měla rozměry cca 7 × 1,2 × 0,4 m (hloubka uvedená od úrovně podloží). Ve vytvořeném profilu bylo možné identifikovat tři kontexty (K 101, 116 a 115). Kromě kontextu K 101, který představoval sprašové podloží, obsahovaly vrstvy jílovitý materiál, neměly jasné hranice a ve spodní části byl kontext K 116 značně promíšen spraší. Vzhledem k naprosté absenci archeologického materiálu a celkové charakteristice je možné vyloučit antropogenní původ. S největší pravděpodobností se jedná o kumulační prohlubeň koluviálního charakteru (nemá přímou spojitost s říční činností, ale jedná se o druh sedimentace), tedy deprese, do které se patrně během vrcholného středověku (datace dle raně středověkého hrobu H808, který se nacházel ve sníženině) nahromadily splavené vrstvy z okolí.

Richard Biško, Jiří Kala

Resumé

Horní Heršpice (Horní Heršpice Cadastre, Brno-město District), „Na úzké“. During archaeological rescue research, early medieval burial ground was discovered.

BRNO (K. Ú. HORNÍ HERŠPICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Záhumenice. Novověk (?). Mrchoviště (?). Záchranný výzkum.

Lokalizace: v linii mezi body X=-594611 Y=-1128828, X=-594723 Y=-1128966 a X=-594777 Y=-1129098, X=-594899 Y=-1129232, X=-595050 Y=-1129107.

Stavba se nachází v intravilánu městské části Horní Heršpice, ulice Záhumenice, č. poz. 1052/3.

Během řádně neohlášeného výkopu pro bazén na zahradě rodinného domu objevil majitel lidské ostatky. Následně byla přivolána Policie ČR, která tuto informaci teprve předala Ústavu archeologické památkové péče v Brně. Nálezová situace byla ovšem již tak narušená, že nebylo možné zjistit konkrétnější informace. Lidské kosti jsou v současné chvíli v evidenci Policie ČR.

Při začišťování výkopu bylo objeveno velké množství osteologického materiálu (kůň) včetně několika do podloží zahloubených objektů. Objekt 500 obsahoval část skeletu koně (hlava a trup). Vzhledem k tomu, že objekt 501 byl relativně mělký a z velké části porušený výkopem, nedochovala se další kostra koně v celistvé formě (kosti se nacházely poházené kolem prostoru jámy 501). Objekt 502 neobsahoval žádný materiál.

Dle ústního sdělení majitele byla při hloubení bazénu objevena ještě třetí kostra (část) koně, v dané chvíli již bohužel na výsypce. Vzhledem k naprosté absenci datovacího materiálu (kromě recentního charakteru) nelze nálezovou situaci přesněji chronologicky zařadit ani blíže determinovat.

Richard Biško

Resumé

Brno (Horní Heršpice Cadastre, Brno-město District), Záhumenice Street. During archaeological rescue research, the parts of human and equine skeleton were found.

BRODEK U PROSTĚJOVA (OKR. PROSTĚJOV)

„Nalevo za zámekem“. Novověk. Vodohospodářské aktivity. Záchranný výzkum.

Ve dnech 4. 2. 2014 až 1. 10. 2015 byl prováděn průběžný archeologický dohled při stavbě „Splásková kanalizace a ČOV Brodek u Prostějova, Sněhotice, Ondratice“. V předem skryté trase kanalizační stoky mezi Brodkem u Prostějova a Sněhoticemi, v nejzápadnějším cípu brodeckého katastru, byla zjištěna přítomnost kamenné struktury s keramikou vrcholného středověku a raného novověku (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-22, okolí bodu o souřadnicích 45:15). Tato byla po začišťování, plošné dokumentaci a provedení řezu interpretována jako doklad terénních úprav běhu původního koryta meandrujícího Ondratického potoka (obr. 23) souvisejících patrně s osamocenou parcelou zachycenou na příslušné indikační skice z roku 1833. Střepey glazovaných nádob dovolují kamenné dláždění rámcově datovat do průběhu 16. století. Vodní tok byl později napřímen a k zasypání jeho dřívějšího koryta zjevně posloužila hlína odkopaná v blízkém okolí, o čemž svědčí „kontaminace planýrek“ hojnou mazanicí a ojedinělými zlomky nádob kultury platěnické, jejíž

sídliště je rozloženo právě ve svahu nad místem výzkumu (např. Gottwald 1908, 17–18, obr. 1; 1931, 87).

Pavel Fojtík

Literatura

Gottwald, A. 1908: Sedliště a hroby s kulturou popelnicových polí na Prostějovsku. *Pravěk* 4, 17–22, 66–73, 97–104, 175–182, 216–224, tab. I–II.

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum*. Prostějov: Městské museum.

Resumé

Brodek u Prostějova (Bez. Prostějov), „Nalevo za zámekem“. Neuzeit. Wasserwirtschaftlichaktivitäten. Rettungsgrabung.

Obr. 23. Brodek u Prostějova (okr. Prostějov), „Nalevo za zámekem“. Raně novověké vodohospodářské aktivity. **Abb. 23.** Brodek u Prostějova (Bez. Prostějov), „Nalevo za zámekem“. Frühneuzeitliche wasserwirtschaftliche Aktivitäten.

BYSTRĚČKA (K. Ú. BYSTRĚČKA I, OKR. VSETÍN)

Vrch Klenov, parc. pz. 239/1. Středověk. Ostruha. Ojedinelý nález. Uložení nálezů: Muzeum regionu Valašsko.

Lokalizace: 49°24'48.859"N 18°1'50.171"E

Ostruha pocházející z Klenova byla nalezena mimo středověký hrádek. Má třmen v tvare písmena U s rovnými ramínky. Ty jsou ukončeny plotýnkami. Na každém raménku jsou dochované tři otvory, ale jelikož neznáme